

РАДА НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ

**ОСНОВНІ ЗАСАДИ ГРОШОВО-КРЕДИТНОЇ
ПОЛІТИКИ НА 2022 РІК
ТА СЕРЕДНЬОСТРОКОВУ ПЕРСПЕКТИВУ**

Схвалено рішенням Ради Національного банку України
від 13 вересня 2021 року

Київ – 2021

Зміст

Вступ	2
I. Макроекономічне середовище та ризики.....	3
1.1. Глобальна економіка	3
1.2. Економіка України.....	6
II. Особливості проведення грошово-кредитної політики у 2022 році та середньостроковій перспективі	7
2.1. Монетарний режим та цілі грошово-кредитної (монетарної) політики	7
2.2. Принципи грошово-кредитної (монетарної) політики	9
2.3. Монетарні інструменти	9
2.4. Режим обмінного курсу та валютні інтервенції	11
2.5. Сприяння фінансовій стабільності.....	12
2.6. Підтримка стійких темпів економічного зростання	13
2.7. Політика Національного банку у сфері обігу віртуальних активів	14
2.8. Урахування кліматичних змін та політика сталого фінансування	15
2.9. Комунікаційна політика Національного банку	16

Вступ

Основні засади грошово-кредитної політики на 2022 рік та середньострокову перспективу (далі – Основні засади) розроблено Радою Національного банку України (далі – Рада Національного банку) відповідно до статті 100 Конституції України і статей 8, 9 та 24 Закону України “Про Національний банк України” з урахуванням цілей, принципів та інструментів грошово-кредитної (монетарної) політики Національного банку України (далі – Національний банк), визначених Стратегією монетарної політики Національного банку України, схваленою рішенням Ради Національного банку від 13 липня 2018 року № 37-рд. Основні засади деталізують особливості проведення грошово-кредитної (монетарної) політики, у тому числі макроекономічний контекст її реалізації, у 2022 році та в середньостроковій перспективі.

Ураховуючи статтю 99 Конституції України та статтю 6 Закону України “Про Національний банк України”, на виконання основної функції Національного банку щодо забезпечення стабільності грошової одиниці України пріоритетною ціллю грошово-кредитної (монетарної) політики залишатиметься цінова стабільність в державі. Другою за пріоритетністю ціллю є сприяння фінансовій стабільності, у тому числі стабільності банківської системи, якщо це не перешкоджає досягненню цілі з цінової стабільності. Третьою ціллю є сприяння додержанню стійких темпів економічного зростання та підтримання економічної політики Кабінету Міністрів України за умови, що це не перешкоджає виконанню перших двох цілей. Відповідно до статті 1 Закону України “Про Національний банк України” цінова стабільність – збереження купівельної спроможності національної валюти шляхом підтримання в середньостроковій перспективі (від трьох до п’яти років) низьких, стабільних темпів інфляції, що вимірюються індексом споживчих цін.

Для підтримання цінової стабільності Національний банк використовує монетарний режим інфляційного таргетування. Цінова стабільність є необхідною умовою для забезпечення стійких темпів економічного зростання.

Ціллю грошово-кредитної (монетарної) політики є підтримання інфляції в середньостроковій перспективі на рівні 5% із допустимим діапазоном відхилень ± 1 в. п.

Облікова ставка є основним монетарним інструментом. Національний банк може використовувати й інші інструменти грошово-кредитної (монетарної) політики, передбачені Законом України “Про Національний банк України”. Національний банк планує й надалі дотримуватися режиму плаваючого курсу, проте це не виключає можливості проведення ним валютних інтервенцій з метою:

згладжування функціонування валютного ринку;

накопичення міжнародних резервів та їх підтримання на рівні загальноприйнятих критеріїв достатності;

підтримання трансмісії облікової процентної ставки як основного інструменту грошово-кредитної політики.

Оскільки забезпечення сталого економічного зростання в Україні неможливе без поступу в здійсненні реформ, Національний банк разом із Урядом України докладатиме всіх зусиль для продовження реформування економіки та фінансової системи.

Рада Національного банку на виконання Конституції України та Закону України “Про Національний банк України” здійснює контроль за проведенням грошово-кредитної (монетарної) політики та аналіз її впливу на стан соціально-економічного розвитку. Сутність контролю полягає в здійсненні аналізу відповідності прийнятих рішень із грошово-кредитної (монетарної) політики необхідності досягнення визначених цілей та наявним на момент ухвалення рішень ризикам, а також якості припущень і прогнозу макроекономічного розвитку, зокрема інфляції. Рада Національного банку оцінюватиме діяльність Правління Національного банку щодо виконання Основних засад грошово-кредитної політики. Основні елементи, періодичність та послідовність контролю за проведенням грошово-кредитної (монетарної) політики, аналіз її впливу на стан соціально-економічного розвитку України деталізуються в затвердженому Радою Національного банку Порядку розроблення Основних засад грошово-кредитної політики та здійснення контролю за її проведенням¹.

I. Макроекономічне середовище та ризики

1.1. Глобальна економіка

Після рецесії 2020 року світова економіка відновлюється стійкими темпами завдяки масштабним монетарним та фіскальним стимулам центральних банків та урядів провідних країн світу. Суттєво активізувалася світова торгівля як товарами, так і послугами. Обсяги глобального попиту вже випереджають можливості глобальних ланцюгів поставок, створюючи тиск на витрати багатьох компаній. Попри введення на початку 2021 року локдаунів, зумовлених поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, та суттєвого погіршення епідемічної ситуації в багатьох країнах світу, рівень ділового оптимізму поліпшився завдяки стрімкому поширенню вакцинації. Активізація глобальної економіки в умовах стимулюючої фіскальної та монетарної політики призвела до посилення інфляційного тиску, зокрема через прискорення зростання цін на сировинних ринках. В окремих країнах ринки активів сигналізують про ознаки перегріву

---

¹ Затверджено рішенням Ради Національного банку України від 26 червня 2019 року № 27-рд.

навіть попри повернення зайнятості на докризовий рівень. Відповідно центральні банки як розвинутих країн, так і країн, ринки яких розвиваються, розглядають можливість переходу до нормалізації монетарної політики або вже розпочали цей процес.

Очікується, що глобальна економіка надалі зростатиме завдяки активізації світової торгівлі, трансформації ланцюгів поставок та заходам стимулювання в умовах зняття карантинних обмежень. Прискорене відновлення економіки розвинутих країн ґрунтуватиметься, зокрема, на реалізації інвестиційних проєктів завдяки фіскальній і монетарній підтримці, розвитку ринку праці, що супроводжуватиметься зростанням доходів та відповідним зменшенням рівня безробіття. Натомість економічне відновлення в країнах, ринки яких розвиваються, залишатиметься відносно стійким завдяки нарощуванню світової торгівлі та сприятливим очікуванням щодо глобального попиту. Підтримку світовій економіці для полегшення виходу з кризи та пом'якшення боргового навантаження забезпечить програма підвищення ліквідності країн-членів з боку Міжнародного валютного фонду (МВФ) у загальному розмірі близько 650 млрд доларів США. Ця програма позитивно позначиться на зниженні волатильності глобальних потоків капіталу, пов'язаних із нестабільністю на ринках країн з низькими доходами та структурно слабких економік.

Після стрімкого зростання в 2021 році очікується, що інфляція у світі поступово сповільниться в 2022–2023 роках. Зростання цін на енергоносії та продовольство на тлі обмеженої пропозиції окремих товарів, ефект від перенесення девальвації національних валют окремих країн у попередні періоди, а також низька статистична база порівняння минулого року призвели до суттєвого зростання інфляції в 2021 році. Проте пандемія може мати триваліший, ніж раніше очікувалося, вплив на ринок праці та споживчий попит через усе ще наявну невизначеність щодо виникнення її нових хвиль. Водночас швидке зростання цін на продукти харчування та енергоносії прискорило темпи інфляції, особливо в тих країнах і регіонах, де вони мають значну частку в споживчому кошику. Це відповідно впливає на підвищення інфляційних очікувань та посилює інфляційний вплив у цих країнах та ускладнюватиме завдання із забезпечення цінової стабільності центральними банками в середньостроковій перспективі.

Тому очікується поступова нормалізація монетарної політики як провідними центральними банками світу, так і банками країн, ринки яких розвиваються. Ураховуючи пришвидшення темпів інфляції, прогнозується, що центральні банки провідних країн світу зменшать обсяги викупу цінних паперів у 2022 році (Європейський центральний банк, Банк Японії) або припинять його зовсім [Федеральна резервна система (ФРС), Банк Англії)]. Зі свого боку центральним банкам країн, ринки яких розвиваються, буде важче ігнорувати

сплеск інфляції у 2021 році, ураховуючи коротшу історію інфляційного таргетування, більшу структурну вразливість до волатильності потоків капіталу та менш заякорені інфляційні очікування.

Переваги від швидкого зростання цін на основні товари українського експорту поступово зменшуватимуться: прискорене нарощення пропозиції навіть за умови високого попиту поступово стабілізуватиме світові ціни на більшість товарних груп. Водночас через активізацію процесів контролю за викидами забруднюючих речовин у світі середньостроковий рівень цін на більшість товарів зросте порівняно з попередніми роками.

Незважаючи на оптимістичну тональність базового сценарію розвитку світової економіки, існують суттєві ризики, реалізація яких може спричинити відхилення від зазначеного вище сценарію продовження економічного зростання в середньостроковій перспективі та матиме значний вплив на економіку України. Такими ризиками є:

суттєве сповільнення попиту в країнах – торговельних партнерах України. Поява та поширення нових штамів COVID-19 може призвести до необхідності посилення заходів безпеки та відповідно до закриття значної кількості підприємств, насамперед у країнах Азії та інших регіональних торговельних партнерів України;

різке падіння світових цін на товари українського експорту. Прискорене нарощення пропозиції навіть в умовах високого попиту завдяки значній державній підтримці (наприклад, у Китаї та Індії) або рекордним урожаям може призвести до накопичення запасів та перенасичення світового ринку товарами;

стрімке зростання світових цін на енергоносії, зокрема на нафту та природний газ. Продовження прискореного зростання світової економіки може призвести до підвищеного попиту на енергоносії з боку промислового виробництва. Додатковим чинником може стати посилення екологічних норм окремими країнами;

погіршення зовнішньоторговельного балансу за рахунок втрати фінансових ресурсів від скорочення транзиту газу;

недооцінення провідними центральними банками світу тривалості інфляційного шоку та розбалансування очікувань. Подальше зростання світових цін на окремі товари, насамперед енергоносії, в умовах збільшення споживчого попиту завдяки поступовому відновленню ринку праці може призвести до зміни структури інфляційного шоку та його більшої тривалості;

вдплив капіталу з країн, ринки яких розвиваються. Підвищення дохідності цінних паперів розвинутих країн через очікування нормалізації монетарної

політики провідними центральними банками призведе до зменшення зацікавленості іноземних інвесторів до активів країн, ринки яких розвиваються.

Незважаючи на структурну неоднорідність перелічених ризиків, їхній вплив у підсумку матиме проінфляційний характер для економіки України.

1.2. Економіка України

Очікується, що економіка України поступово відновлюватиметься завдяки консолідації всіх гілок влади та Національного банку на етапі проведення структурних реформ та скоординованої державної економічної політики, спрямованої на підтримку економічного зростання, а також успішним програмам вакцинації у світі та відповідного посилення світового попиту. Поверненню економіки на траєкторію стійкого зростання також сприятимуть позитивні результати стимулюючої монетарної політики та фіскальних стимулів 2020–2021 років. Споживчий попит підживлюватиметься поступовим зниженням рівня безробіття, грошовими переказами та підвищенням заробітних плат. Водночас, за нашими оцінками, ознак “перегріву” економіки в реальному секторі не спостерігатиметься – вона поступово зростатиме та прямуватиме до свого рівноважного рівня.

Водночас ризик прискореного зростання попиту та підвищення тиску цін на ринку активів залишається актуальним. В умовах стабілізації ситуації на світових ринках ціни на сировинні товари поступово знижуватимуться, що зменшить їх проінфляційний вплив та забезпечить підґрунтя для дезінфляції без додаткового стримуючого імпульсу з боку монетарної політики. Водночас у разі збереження ризиків проінфляційного характеру для повернення інфляції до цілі та стабілізації інфляційних очікувань Національний банк поступово підвищуватиме жорсткість монетарних умов, наближаючи їх до нейтрального рівня. У разі актуалізації сильних проінфляційних ризиків допускається повернення реальної облікової ставки в стримуючу зону.

Очікується, що фіскальна політика буде стриманою через вихід економіки на шлях стабільного зростання та зниження необхідності в її додатковому стимулюванні. Нормалізація фіскальної політики поступово знижуватиме рівень боргового навантаження та поліпшить сприйняття інвесторами макроекономічної політики держави.

Дефіцит поточного рахунку платіжного балансу поступово розширюватиметься, проте в середньостроковій перспективі залишатиметься в прийнятних межах (близько 4% ВВП). Основними драйверами його розширення будуть відновлення попиту, менш сприятливі умови торгівлі та зниження надходжень від транзиту газу. Водночас за умови реалізації необхідних

структурних реформ зростання імпорту значною мірою матиме інвестиційний характер (через відновлення інвестиційної активності підприємствами після пандемії COVID-19, зокрема з метою оновлення основних засобів), тож його динаміка не призводитиме до накопичення дисбалансів в економіці, а посилюватиме експортний потенціал. Міжнародні резерви залишатимуться близькими до достатнього рівня за композитним критерієм МВФ. Продовження виваженої макроекономічної політики сприятиме збереженню зацікавленості інвесторів до облігацій внутрішньої державної позики.

Основними ризиками для економічного зростання та забезпечення макроекономічної стабільності залишатимуться:

можливе загострення пандемічних процесів коронакризи;

волатильність на глобальних ринках капіталу, зокрема через суттєвий сплеск інфляції у світі, невизначеність щодо часу нормалізації монетарної політики в провідних країнах та ймовірне зростання премії за ризик;

різке погіршення умов торгівлі в цілому, в тому числі з основними торговельними партнерами України;

ескалація військового конфлікту з Російською Федерацією;

зниження врожаю основних сільськогосподарських культур, а також швидкі кліматичні зміни, що можеможуть призвести до зростання волатильності цін на продовольство;

сповільнення співпраці з МВФ.

II. Особливості проведення грошово-кредитної політики у 2022 році та середньостроковій перспективі

2.1. Монетарний режим та цілі грошово-кредитної (монетарної) політики

У 2022 році та середньостроковій перспективі Національний банк і надалі використовуватиме монетарний режим інфляційного таргетування, що ґрунтується на плаваючому обмінному курсі, з урахуванням пріоритетності законодавчо визначених цілей Національного банку.

Ціллю грошово-кредитної (монетарної) політики залишається підтримання інфляції в середньостроковій перспективі на рівні 5% із допустимим діапазоном відхилень ± 1 в. п. Рішення з грошово-кредитної (монетарної) політики залишатимуться передбачуваними, послідовними та спрямовуватимуться на приведення інфляції до цілі на горизонті політики.

Незмінність інфляційної цілі та принципів грошово-кредитної (монетарної) політики сприятиме стабілізації очікувань на рівні цільового

показника інфляції, підвищенню прозорості дій Національного банку, що має відобразитися на коректнішому включенні інфляційних ризиків у структуру ринкових процентних ставок та їх стабілізації на низькому рівні. Прогнозованість інфляції та зниження її волатильності сприятимуть розвитку грошово-кредитного ринку, розширять можливості позичкового фінансування інвестицій через зниження премії за інфляційні ризики в структурі процентних ставок та сприятимуть економічному зростанню.

Головними критеріями успішності грошово-кредитної (монетарної) політики залишатимуться заякореність інфляційних очікувань на рівні цільового показника та відповідність фактичної інфляції її цільовим значенням у середньостроковій перспективі.

Національний банк і надалі використовуватиме гнучкість режиму інфляційного таргетування для підтримання належного балансу між забезпеченням цінової стабільності, сприянням економічному зростанню і фінансовій стабільності. Зокрема, в окремі короткострокові періоди інфляція може відхилитися від встановленої цілі через вплив зовнішніх і внутрішніх шоків, які перебувають поза ефективним впливом грошово-кредитної (монетарної) політики Національного банку (зокрема таких, як зміни цін на сировинні товари й інші високоволатильні компоненти індексу споживчих цін, відхилення адміністративно регульованих цін від раніше заявленого рівня). Національний банк допускатиме тимчасове відхилення інфляції від встановленої цілі, якщо це не створюватиме загрози розбалансування інфляційних очікувань та не перешкоджатиме поверненню інфляції до цілі на прийнятному горизонті політики.

Національний банк і надалі спрямовуватиме зусилля на посилення своєї інституційної спроможності щодо досягнення інфляційних цілей, забезпечення фінансової стабільності і стійких темпів економічного зростання. Зокрема, зусилля скеровуватимуться на вдосконалення (у тому числі за рахунок упровадження найкращої міжнародної практики) таких аспектів режиму інфляційного таргетування:

підтримання суспільством та Урядом України цілі Національного банку щодо досягнення цінової стабільності з використанням режиму інфляційного таргетування;

уникнення будь-яких форм фіскального домінування над монетарною політикою;

адаптація монетарних інструментів до зміни умов функціонування фінансового ринку та сприяння його розвитку;

посилення аналітичної підтримки прийняття рішень із грошово-кредитної (монетарної) політики;

підвищення прозорості грошово-кредитної (монетарної) політики та вдосконалення комунікацій із суспільством для ефективного управління очікуваннями економічних агентів.

2.2. Принципи грошово-кредитної (монетарної) політики

Грошово-кредитна (монетарна) політика проводитиметься з дотриманням таких основних принципів:

пріоритетність досягнення та підтримання цінової стабільності в державі як передумову стійких темпів економічного зростання;

перспективний характер прийняття рішень із грошово-кредитної (монетарної) політики, які мають спрямовуватися на приведення інфляції до цільових показників на середньостроковому горизонті політики;

застосування облікової ставки як основного інструменту грошово-кредитної (монетарної) політики;

постійне вдосконалення прогнозного інструментарію, що включає, зокрема, аналіз усіх доступних даних, використання прогнозних моделей та експертних суджень;

дотримання режиму плаваючого обмінного курсу;

інституційна, фінансова та операційна незалежність Національного банку для належного виконання його функцій;

прозорість та підзвітність діяльності Національного банку на основі сталої системи комунікацій із суспільством.

2.3. Монетарні інструменти

Національний банк використовуватиме монетарні інструменти відповідно до режиму інфляційного таргетування для повернення інфляції до цілі на прийнятному горизонті політики (9–18 місяців) та, запобігаючи надмірним втратам економічного зростання, утримуватиме в результаті інфляційні очікування на рівні цільового показника інфляції в середньостроковій перспективі.

Для досягнення цілей щодо інфляції Національний банк як основний монетарний інструмент використовуватиме облікову ставку, яка відображає стан монетарної політики. Якщо прогноз інфляції буде нижчим за цільовий показник, Національний банк пом'якшуватиме (грошово-кредитну) монетарну політику, утримуючи облікову ставку нижче нейтрального (рівноважного) рівня, що сприятиме поживленню ділової активності та відповідно поверненню інфляції

до цілі. І, навпаки, – у разі перевищення прогнозом інфляції її цільового значення Національний банк виходитиме з необхідності проведення жорсткішої грошово-кредитної (монетарної) політики для повернення прогнозного рівня інфляції до цільового. Таким чином, інфляція в середньостроковій перспективі завжди має повертатися до цілі. За умов стабілізації інфляції на рівні, близькому до цілі на прийнятному горизонті політики, Національний банк наблизатиме та утримуватиме облікову ставку близькою до її нейтрального рівня. За такого рівня грошово-кредитна (монетарна) політика буде “нейтральною”, тобто не стримуватиме та водночас не стимулюватиме споживчого попиту. Розрахунки нейтральної ставки враховують світову вартість капіталу, інвестиційну привабливість економіки і темпи зміни обмінного курсу.

Вплив облікової ставки на фінансовий ринок та економіку забезпечуватиметься завдяки досягненню Національним банком операційної цілі грошово-кредитної (монетарної) політики, яка полягає в утриманні гривневих короткострокових міжбанківських ставок на рівні, близькому до облікової ставки, у межах коридору процентних ставок за інструментами постійного доступу.

Досягнення операційної цілі грошово-кредитної (монетарної) політики забезпечуватиметься за рахунок проведення основних операцій із регулювання ліквідності за обліковою ставкою (або близькою до неї процентною ставкою в разі проведення операцій аукціонного типу). З урахуванням структурної позиції ліквідності банківської системи (профіцит або дефіцит) та її обсягів, а також за потреби надання банкам більшої гнучкості в управлінні власною ліквідністю для реагування на підвищену турбулентність на фінансових ринках Національний банк здійснюватиме гнучку адаптацію операційного дизайну грошово-кредитної (монетарної) політики, водночас зберігаючи належну практику управління ризиками.

Очікується, що в середньостроковій перспективі банківська система й надалі функціонуватиме в умовах профіциту ліквідності, що підтримуватиметься, зокрема завдяки інтервенціям Національного банку з купівлі іноземної валюти.

Національний банк також може застосовувати інші (додаткові) інструменти грошово-кредитної (монетарної) політики, що передбачені статтею 25 Закону України “Про Національний банк України” та сприяють підвищенню дієвості облікової ставки і розвитку фінансового ринку. Водночас Національний банк уникатиме заходів та інструментів, застосування яких на момент прийняття рішень з грошово-кредитної (монетарної) політики не відповідатиме характеру грошово-кредитної (монетарної) політики (м’яка/жорстка) та напряму впливу основного інструменту (облікової ставки), знижуватиме ефективність каналів

монетарної трансмісії, обмежуватиме потенціал впливу грошово-кредитної (монетарної) політики на інфляційні процеси та економічну динаміку та/або викривить функціонування ринкових механізмів.

2.4. Режим обмінного курсу та валютні інтервенції

Національний банк надалі дотримуватиметься режиму плаваючого курсу. Динаміка курсу національної валюти формуватиметься під впливом ринкових чинників, що визначають попит на валюти і їх пропозицію на внутрішньому ринку. Національний банк не буде протидіяти фундаментальним тенденціям обмінного курсу, не посилюватиме їх, а лише згладжуватиме ефекти від їх реалізації. Грошово-кредитна (монетарна) політика не спрямовуватиметься на досягнення певного рівня або діапазону обмінного курсу.

Національний банк матиме змогу застосовувати валютні інтервенції як додатковий монетарний інструмент з метою:

1) згладжування функціонування валютного ринку. Це необхідно для уникнення негативного впливу надмірної волатильності обмінного курсу та екстраординарних подій на валютному ринку на цінову та фінансову стабільність, а також стійкість економічного зростання;

2) накопичення міжнародних резервів та їх підтримання на рівні загальноприйнятих критеріїв достатності. Достатній рівень міжнародних резервів є захисним механізмом фінансової системи та економіки України від зовнішніх та внутрішніх шоків, а також сприяє підвищенню довіри до її стійкості як національних, так й іноземних інвесторів;

3) підтримання трансмісії облікової процентної ставки як основного інструменту грошово-кредитної (монетарної) політики. Це може бути необхідно для досягнення цілей та завдань грошово-кредитної (монетарної) політики в найбільш ефективний спосіб, зокрема за наявності аналітично обґрунтованих оцінок, які одночасно свідчать про недостатню дієвість облікової процентної ставки.

Незалежно від того, для виконання яких саме завдань та на яких умовах Національний банк здійснюватиме валютні інтервенції, мета їх проведення буде підпорядкована цілям Національного банку, серед яких пріоритетною є досягнення та підтримання цінової стабільності.

Ураховуючи необхідність розвитку валютного ринку, Національний банк прагнути мінімізувати використання валютних інтервенцій.

Національний банк продовжить валютну лібералізацію до досягнення її кінцевої мети – скасування всіх наявних обмежень і переходу до режиму

вільного руху капіталу. Це стане підґрунтям для полегшення ведення бізнесу та поліпшення інвестиційного клімату в Україні, припливу іноземного капіталу, стійкого економічного зростання. Подальше покрокове зняття всіх валютних обмежень зумовлюватиметься досягненням макроекономічної та макрофінансової стабілізації, зобов'язаннями відповідно до Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з другої сторони, а також прийняттям низки законів, спрямованих на підвищення якості регулювання небанківського фінансового ринку і попередження непродуктивного відпливу капіталу з країни.

2.5. Сприяння фінансовій стабільності

Діяльність Національного банку щодо підтримання фінансової стабільності спрямовуватиметься на підвищення стійкості фінансової системи до системних ризиків, що дасть змогу надавати дієву підтримку процесам економічного зростання за рахунок забезпечення ефективного перерозподілу фінансових ресурсів. Це здійснюватиметься завдяки стабілізації інфляційних очікувань, зваженій оцінці економічними агентами валютних ризиків, підвищенню довіри до гривні разом із поступовою дедоларизацією економічних відносин, зростанню довіри до банків та інших фінансових установ.

Національний банк здійснюватиме постійний моніторинг стабільності фінансової системи загалом, використовуючи для оцінки ризиків кількісні та якісні індикатори, модельний інструментарій, професійне судження.

Національний банк також застосовуватиме інструменти макропруденційної політики для згладжування циклічних коливань в динаміці внутрішнього кредиту, цін на активи, оцінки ризиків, а також коригування негативних зовнішніх ефектів, зокрема надмірного зростання боргового навантаження та концентрації ризиків.

Разом з тим іншими пріоритетами Національного банку у сфері фінансової стабільності є ефективне виконання повноважень із регулювання ринку небанківських фінансових послуг та сприяння оновленню законодавства України з питань регулювання небанківського фінансового ринку, продовження гармонізації банківського регулювання з європейським законодавством.

Національний банк і надалі тісно співпрацюватиме з Урядом України та іншими регуляторами для досягнення цілі щодо фінансової стабільності, зокрема в межах роботи Ради з фінансової стабільності. Розуміючи важливість сталого розвитку фінансової системи як запоруки її здатності до протидії шокам, Національний банк і надалі ініціюватиме зміни та сприятиме посиленню захисту

прав кредиторів і вкладників, зменшенню частки проблемних кредитів банків, підвищенню рівня корпоративного управління та чесної конкуренції у фінансовому секторі, прискоренню реалізації стратегії реформування державних банків, стимулюванню безготівкових розрахунків тощо.

Така діяльність не лише сприятиме досягненню цілі щодо фінансової стабільності, а й поліпшуватиме механізм монетарної трансмісії.

2.6. Підтримка стійких темпів економічного зростання

Основним внеском у стійке економічне зростання з боку Національного банку й надалі залишатиметься підтримка середовища з низькою та стабільною інфляцією в умовах плаваючого обмінного курсу. Це дасть змогу уникнути накопичення макроекономічних дисбалансів, підвищить запас міцності до зовнішніх потрясінь, а відповідно – сприятиме стійкому економічному зростанню.

Передбачувані, послідовні та зрозумілі для економічних агентів рішення з грошово-кредитної (монетарної) політики залишатимуться фундаментальною передумовою для поглиблення фінансової системи, формування в економіці достатнього обсягу довгострокових фінансових ресурсів прийнятної вартості. Завдяки підтриманню інфляції на відносно низькому рівні залишатиметься низькою інфляційна складова номінальних процентних ставок. Крім того, у результаті наближення інфляційних очікувань до цільового показника інфляції, а також зниження волатильності цін зменшуватиметься і премія за ризик, оскільки учасники фінансового ринку зможуть упевненіше прогнозувати майбутню вартість кредитних ресурсів. У сукупності це сприятиме активізації довгострокового інвестування у вітчизняну економіку та створенню робочих місць, стане поштовхом до інноваційної активності.

Ураховуючи те, що грошово-кредитна (монетарна) політика Національного банку лише створює необхідні умови для розвитку економіки України, але сама не може бути достатньою передумовою для сталого підвищення економічного потенціалу, критично важливим є подальше проведення структурних реформ і збереження зваженої фіскальної політики. Тому з метою забезпечення стійких темпів економічного зростання Національний банк разом з Урядом України працюватиме над посиленням координації грошово-кредитної (монетарної) та бюджетно-податкової політики, докладатиме всіх зусиль для структурної перебудови економіки, реалізації програм поліпшення доступу до кредитів, формування довгострокових інвестиційних ресурсів. Важливим елементом такої координації залишатиметься реалізація положень Меморандуму між Кабінетом Міністрів України та Національним банком України про взаємодію з метою досягнення стійкого

економічного зростання та цінової стабільності. Національний банк також тісно співпрацюватиме з Кабінетом Міністрів України та іншими регуляторами фінансового сектору для поліпшення функціонування інституту фінансового посередництва, у тому числі шляхом координації відповідної роботи в рамках діяльності Ради з фінансової стабільності.

2.7. Політика Національного банку у сфері обігу віртуальних активів

Національний банк визнає, що технологічні інновації, пов'язані з віртуальними активами, можуть відкрити багато перспективних можливостей, а саме: поліпшення доступу до фінансових послуг, посилення конкуренції на ринку платіжних послуг, сприяння залученню інвестицій тощо. Тому Національний банк підтримує необхідність створення цивілізованих умов для розвитку ринку віртуальних активів в Україні.

Водночас Національний банк у межах своєї компетенції докладатиме зусиль, щоб законодавче регулювання та функціонування ринку віртуальних активів узгоджувалися з необхідністю досягнення цілей із цінової та фінансової стабільності в Україні, що є запорукою забезпечення стійкого економічного зростання.

Поки що, зважаючи на відносно обмежену поширеність криптоактивів та їх високу цінову волатильність, вони не справляють значного впливу на монетарну політику та фінансову стабільність. Проте в міру технологічного прогресу, розвитку та поглиблення ринку віртуальних активів, зростання зацікавленості та обізнаності індивідуальних та інституційних інвесторів, поширеність віртуальних активів може суттєво зрости, а їх цінова волатильність – знизитися. Саме тому Національний банк у межах своєї компетенції приділятиме належну увагу моніторингу та мінімізації ризиків поширення віртуальних активів (особливо – стейблкоїнів) для монетарної політики та фінансової стабільності, встановленню дієвих засобів контролю за обігом фінансових віртуальних активів, забезпечених валютними цінностями.

Зокрема, Національний банк бачить такі потенційні ризики:

ризик заміщення національної валюти і виникнення паралельного грошового обігу поза межами ефективного контролю з боку Національного банку. Це може негативно позначитися на спроможності Національного банку ефективно здійснювати грошово-кредитну (монетарну) політику та виконувати основну функцію – забезпечення стабільності грошової одиниці України. Це також може нести загрозу для монетарного суверенітету держави;

ризик використання віртуальних активів для обходу чинного державного регулювання та нагляду, наприклад, оминання валютного регулювання та

неконтрольоване перетікання капіталів за кордон. Це може посилити загрози для стабільності функціонування валютного ринку;

ризик ухилення від вимог фінансового моніторингу у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення (AML/CFT) під час здійснення операцій із віртуальними активами, що може призвести до порушення фінансової стабільності і як наслідок – до послаблення трансмісійного механізму грошово-кредитної (монетарної) політики;

ризик перетікання частини банківських депозитів у віртуальні активи, витіснення традиційного банкінгу. Це може посилити загрози фінансовій стабільності банківської системи та фінансової системи країни загалом.

Для мінімізації зазначених ризиків Національний банк займатиме принципову позицію щодо недопущення звуження сфери застосування гривні як єдиного законного платіжного засобу в Україні та/або створення можливостей для обходу чинного державного регулювання. Натомість Національний банк докладатиме зусиль для розбудови системи прозорого та зрозумілого державного регулювання, що сприятиме розвитку чесного та ефективного обігу віртуальних активів.

Національний банк досліджуватиме міжнародний досвід, правові аспекти та макроекономічні ефекти для прийняття рішення щодо випуску цифрових грошей Національного банку з урахуванням їх впливу на грошово-кредитну (монетарну) політику та фінансову стабільність.

2.8. Урахування кліматичних змін та політика сталого фінансування

Незважаючи на те, що питання змін клімату та зменшення шкідливих викидів в атмосферу є глобальним викликом та потребують координації зусиль на міжнародному рівні, Національний банк не залишатиметься осторонь цих процесів в Україні, оскільки в довгостроковій перспективі вони матимуть суттєвий вплив на фінансову систему та економіку. Вплив чинників, пов'язаних зі зміною клімату, на фінансову систему та економічне зростання в Україні може оцінюватись як несуттєвий лише в короткостроковій перспективі. Перспективний характер дій Національного банку в цьому напрямі зумовлений інерційністю процесів зміни клімату. Це призводить до того, що в момент, коли негативні наслідки, пов'язані зі змінами клімату, стануть очевидними широкому загалу економічних агентів, у регуляторних органах може забракнути часу на вироблення та впровадження адекватної цим викликам політики.

Національний банк докладатиме необхідних зусиль для розбудови аналітичного інструментарію, що враховуватиме вплив кліматичних змін під час підготовки макроекономічного прогнозу та під час розроблення нових/удосконалення наявних моделей. У середньо- та довгостроковій перспективі кліматичні аспекти також враховуватимуться під час реалізації макропруденційної політики (проведення стрес-тестування, встановлення нормативів, визначення коефіцієнтів ризику тощо).

Окремим напрямом роботи Національного банку, спрямованим на забезпечення стійкості фінансового сектору та сприяння сталому розвитку економіки України, є розвиток сталого фінансування, що слід розглядати як належне врахування не лише екологічних, але соціальних та управлінських міркувань під час прийняття інвестиційних рішень у фінансовому секторі. Це має сприяти збільшенню довгострокових інвестицій у стійку економічну діяльність та проекти. Розвиток інструментів сталого фінансування також допоможе удосконалити роботу трансмісійного механізму грошово-кредитної (монетарної) політики.

2.9. Комунікаційна політика Національного банку

Для заякорення інфляційних очікувань і досягнення пріоритетної цілі Національний банк і надалі проводитиме послідовну, прозору та підзвітну грошово-кредитну (монетарну) політику. Комунікації Національного банку у сфері грошово-кредитної (монетарної) політики спрямовуватимуться на підвищення розуміння і довіри до неї та формування передбачуваного економічного середовища для всіх учасників економічних відносин.

Національний банк максимально оперативно і повно розкриватиме інформацію про цілі, принципи, заходи і результати грошово-кредитної (монетарної) політики, оцінки економічного стану і перспектив його розвитку.

Комунікації Національного банку у сфері грошово-кредитної (монетарної) політики будуватимуться на принципах:

прозорості, проактивності, регулярності та рівного доступу – результати й обґрунтування прийнятих рішень оголошуватимуться громадськості шляхом публікації прес-релізу та проведення пресбрифінгу за участю Голови Національного банку та його профільних заступників у день ухвалення відповідних рішень, а також шляхом публікації Підсумків дискусії членів Комітету з монетарної політики на 11 день після ухвалення рішення щодо рівня ключової процентної ставки. Засідання Правління Національного банку з питань грошово-кредитної (монетарної) політики, на яких прийматимуться рішення

щодо рівня ключової процентної ставки, проводитимуться за заздалегідь оголошеним графіком;

багаторівневості й доступності сприйняття – під час проведення комунікацій щодо рішень із грошово-кредитної (монетарної) політики та оприлюднення Інфляційного звіту й надалі застосовуватиметься багаторівневий підхід до цільових аудиторій з різним рівнем економічної обізнаності. Для аудиторії з меншим рівнем економічної обізнаності буде розширено спектр доступних для сприйняття матеріалів, які поширюватимуться через оптимальні для охоплення цих аудиторій канали комунікацій. Водночас і надалі здійснюватимуться регулярні комунікації з аудиторією з високим рівнем економічної обізнаності з метою інформування щодо поточного стану економіки та пояснення грошово-кредитної (монетарної) політики. А саме – проведення зустрічей з експертною спільнотою та учасниками грошово-кредитного ринку, нарад за допомогою засобів конференц-зв'язку з іноземними аналітиками, регулярних зустрічей із керівниками підприємств України, які беруть участь в опитуваннях щодо ділових очікувань, тощо;

орієнтованості на майбутнє – у кожному пресрелізі щодо рішення про розмір ключової ставки наводитиметься відповідна “заява про наміри” відносно подальшої грошово-кредитної (монетарної) політики та щокварталу в межах макроекономічного прогнозу оприлюднюватиметься прогноз облікової процентної ставки;

відповідальності – у першому пресрелізі на початку кожного календарного року буде поінформовано про відповідність фактичного рівня інфляції встановленій цілі, причини його відхилення (у разі відхилення) та вплив прийнятих рішень із грошово-кредитної (монетарної) політики на динаміку інфляції протягом відповідного періоду. Також щомісяця оприлюднюватиметься коментар щодо співвідношення фактичного рівня інфляції з прогнозним, у якому пояснюватимуться причини відхилення (за його наявності).

Показники окремих секторів економіки України*

Показники	2020					2021					2022					2023				
	квартал				рік	квартал				рік	квартал				рік	квартал				рік
	I	II	III	IV		I	II	III	IV		I	II	III	IV		I	II	III	IV	
РЕАЛЬНИЙ СЕКТОР, зміна в річному вимірі (%), якщо не зазначено інше																				
Номинальний ВВП, млрд. грн.	854	875	1162	1301	4192	1009	1128	1346	1492	4975	1152	1280	1464	1589	5485	1238	1391	1607	1763	6000
Реальний ВВП	-1,2	-11,2	-3,5	-0,5	-4,0	-2,2	7,5	3,6	5,8	3,8	6,7	6,7	2,8	1,0	4,0	2,1	3,3	4,4	5,6	4,0
Дефлятор ВВП	5,3	5,6	8,4	17,5	9,8	20,7	20,0	12,0	8,4	14,3	7,0	6,4	5,6	5,4	6,0	5,2	5,2	5,2	5,1	5,2
ІСЦ (середнє за період)	-	-	-	-	2,7	-	-	-	-	9,4	-	-	-	-	6,6	-	-	-	-	4,9
ІСЦ (на кінець періоду)	2,3	2,4	2,3	5,0	5,0	8,5	9,5	11,2	9,6	9,6	7,9	6,9	5,3	5,0	5,0	5,1	4,9	4,7	5,0	5,0
Базова інфляція (на кінець періоду)	3,1	3,0	3,1	4,5	4,5	5,9	7,3	7,8	7,3	7,3	6,2	4,8	4,1	4,0	4,0	4,0	4,0	3,9	4,0	4,0
Небазова інфляція (на кінець періоду)	1,5	1,8	1,1	5,9	5,9	12,4	12,6	16,3	12,9	12,9	10,1	9,6	7,0	6,5	6,5	6,3	5,8	5,7	6,1	6,1
у тому числі сирі продукти	-1,0	5,0	-1,1	4,1	4,1	11,8	5,1	13,5	10,6	10,6	7,3	8,5	4,2	3,5	3,5	3,7	3,7	3,3	3,6	3,6
у тому числі адміністративно регульовані ціни	5,5	3,2	6,0	9,9	9,9	13,0	18,0	17,3	14,2	14,2	13,4	11,3	9,8	9,2	9,2	8,8	7,9	7,8	8,3	8,3
ІЦВ (на кінець періоду)	-4,2	-4,6	-1,7	14,5	14,5	26,3	39,1	35,3	27,5	27,5	12,5	6,5	5,7	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0
ФІСКАЛЬНИЙ СЕКТОР																				
Зведений бюджет, сальдо, млрд. грн.					-224					-200					-165					-181
% ВВП					-5,3					-4,0					-3,0					-3,0
Доходи, млрд. грн.					1377					1506					1643					1757
Видатки (без кредитування), млрд. грн.					1595					1702					1805					1935
Кредитування, млрд. грн.					5,3					4,0					3,0					3,0
Баланс СЗДУ (метод. МВФ), млрд. грн.					-242					-199					-166					-183
% ВВП					-5,8					-4,0					-3,0					-3,0
ПЛАТІЖНИЙ БАЛАНС (аналітична форма)																				
Поточний рахунок, млрд. дол. США	2,1	2,0	0,5	0,7	5,2	-1,0	1,2	-0,8	0,0	-0,7	-0,3	-1,3	-2,3	-1,7	-5,6	-1,5	-2,7	-2,8	-2,1	-9,1
Фінансовий рахунок, млрд. дол. США	2,2	0,6	2,2	-1,8	3,2	-0,1	0,0	0,1	-1,2	-1,1	-1,0	-2,1	-2,3	-1,7	-7,2	-3,8	-2,3	-3,4	-2,3	-11,8
Зведений баланс, млрд. дол. США	-0,1	1,3	-1,7	2,5	2,0	-1,0	1,2	-0,9	1,1	0,4	0,8	0,9	-0,1	0,0	1,5	2,4	-0,4	0,6	0,2	2,8
Валові резерви, млрд. дол. США	24,9	28,5	26,5	29,1	29,1	27,0	28,4	29,6	31,3	31,3	32,1	32,7	31,8	31,6	31,6	33,1	32,4	32,0	31,7	31,7
Місяців імпорту майбутнього періоду	4,7	4,9	4,2	4,4	4,4	3,9	4,0	4,1	4,4	4,4	4,5	4,5	4,4	4,3	4,3	4,4	4,2	5,3	4,2	4,2
Експорт товарів, річна зміна (%)	-0,1	-12,1	-5,5	8,8	-2,1	11,0	51,8	36,4	27,5	30,9	15,3	-12,8	-8,7	-9,9	-5,0	-8,1	-7,0	-3,7	-2,3	-5,2
Імпорт товарів, річна зміна (%)	-3,7	-27,7	-18,5	-5,3	-13,8	10,3	46,6	30,0	20,3	25,5	12,7	8,7	4,6	1,3	6,4	1,2	1,0	1,5	1,5	1,3
МОНЕТАРНІ РАХУНКИ (зміна з початку року, %)																				
Грошова база (резервні кошти), %	0,9	11,6	18,9	24,8	24,8	2,1	8,2	11,8	17,9	17,9	1,6	3,1	4,4	7,9	7,9	1,2	2,2	3,0	6,7	6,7
Грошовий агрегат МЗ, %	5,5	12,0	19,7	28,6	28,6	0,1	3,4	7,2	13,8	13,8	1,0	3,4	5,3	10,9	10,9	3,2	4,1	6,0	11,5	11,5
Швидкість обертання (на кінець року)					2,3					2,4					2,4					2,3

* починаючи з III кв. 2021 року (для ВВП - з II кв. 2021 року) - прогнозні показники згідно з Інфляційним звітом НБУ (липень 2021)

Показники інфляції *

Показники	2019					2020					2021					2022					2023				
	квартал				рік	квартал				рік	квартал				рік	квартал				рік	квартал				рік
	I	II	III	IV		I	II	III	IV		I	II	III	IV		I	II	III	IV		I	II	III	IV	
	зміна за квартал																								
Індекс споживчих цін	2,4	1,2	-0,1	0,6		0,7	1,3	-0,3	3,2		4,1	2,2	1,3	1,7		2,5	1,2	-0,2	1,5		2,5	1,0	-0,3	1,7	
Базова інфляція	1,7	0,6	1,0	0,4		1,0	0,5	1,1	1,8		2,4	1,8	1,6	1,3		1,4	0,5	0,9	1,1		1,4	0,4	0,9	1,2	
Сирі продовольчі товари	5,6	1,3	-3,3	0,5		0,5	7,5	-9,0	5,8		8,0	1,0	-1,7	3,0		4,9	2,1	-5,6	2,3		5,1	2,1	-6,0	2,6	
Адміністративні ціни	4,1	2,1	0,8	1,3		1,2	-0,1	3,5	5,0		4,0	4,3	2,9	2,2		3,4	2,4	1,5	1,7		3,0	1,5	1,4	2,1	
Паливо	-8,0	6,7	-4,9	-1,7		-7,5	-15,1	7,0	6,6		16,0	2,0	2,2	-0,9		1,1	1,5	0,8	0,5		1,2	1,2	1,2	1,2	
Індекс цін виробників	1,0	-2,1	1,3	-7,6		4,4	-2,3	4,5	7,8		15,3	7,4	1,5	1,5		1,7	1,6	0,8	0,8		1,7	1,6	0,8	0,8	
	зміна за останні 12 місяців																								
Індекс споживчих цін	8,6	9,0	7,5	4,1	4,1	2,3	2,4	2,3	5,0	5,0	8,5	9,5	11,2	9,6	9,6	7,9	6,9	5,3	5,0	5,0	5,1	4,9	4,7	5,0	5,0
Базова інфляція	7,6	7,4	6,5	3,9	3,9	3,1	3,0	3,1	4,5	4,5	5,9	7,3	7,8	7,3	7,3	6,2	4,8	4,1	4,0	4,0	4,0	4,0	3,9	4,0	4,0
Сирі продовольчі товари	3,6	7,8	8,6	3,9	3,9	-1,0	5,0	-1,1	4,1	4,1	11,8	5,1	13,5	10,6	10,6	7,3	8,5	4,2	3,5	3,5	3,7	3,7	3,3	3,6	3,6
Адміністративні ціни	18,7	17,0	14,1	8,6	8,6	5,5	3,2	6,0	9,9	9,9	13,0	18,0	17,3	14,2	14,2	13,4	11,3	9,8	9,2	9,2	8,8	7,9	7,8	8,3	8,3
Паливо	-3,5	2,6	-8,2	-8,2	-8,2	-7,7	-26,5	-17,4	-10,5	-10,5	12,2	34,7	28,9	19,8	19,8	4,4	3,9	2,5	4,0	4,0	4,1	3,7	4,1	4,8	4,8
Індекс цін виробників	8,9	4,5	1,7	-7,4	-7,4	-4,2	-4,6	-1,7	14,5	14,5	26,3	39,1	35,3	27,5	27,5	12,5	6,5	5,7	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0

* починаючи з III кв. 2021 року - прогнозні показники згідно з Інфляційним звітом НБУ (липень 2021)

Реальний ВВП за категоріями кінцевого використання*

Показники	2019					2020					2021					2022					2023				
	квартал				рік	квартал				рік	квартал				рік	квартал				рік	квартал				рік
	I	II	III	IV		I	II	III	IV		I	II	III	IV		I	II	III	IV		I	II	III	IV	
Зміна порівняно з попереднім кварталом, % (сезонно скориговані дані)																									
ВВП	1,2	1,0	-0,1	-1,1		-0,6	-8,7	7,9	0,0		-1,2	0,8	4,0	2,1		0,3	0,3	0,3	0,3		1,4	1,4	1,4	1,4	
Споживання	0,6	2,2	1,2	0,4		0,8	-9,8	11,8	1,5		1,4	-0,3	1,3	3,5		1,8	1,1	0,3	-0,3		0,9	1,8	2,4	2,4	
Приватне**	3,1	2,5	1,8	1,0		1,5	-12,5	14,5	2,0		1,5	-0,9	1,8	4,5		2,0	1,0	-0,1	-0,7		1,0	2,1	2,9	2,9	
Державне	-10,0	0,8	-1,6	-2,9		-3,2	5,5	-1,0	-1,3		0,4	2,8	-1,8	-2,9		0,3	1,6	2,4	2,3		0,4	-0,3	-0,6	-0,8	
Інвестиції	3,8	2,2	3,3	1,9		-25,7	-0,6	-1,4	-2,4		-4,9	14,6	2,3	1,8		1,0	0,8	2,5	3,7		2,4	1,5	0,8	0,3	
Експорт	3,8	1,7	0,6	-2,6		1,2	-5,5	-1,4	-3,4		-4,7	10,7	-0,3	20,9		-5,0	0,1	-15,4	-2,2		5,0	11,2	-5,7	10,4	
Імпорт	-0,3	8,9	-4,6	-3,1		-4,2	-10,1	8,7	2,5		2,6	2,5	4,1	10,0		-0,8	-6,0	6,7	-1,0		2,5	5,6	-5,2	6,0	
Зміна порівняно з відповідним кварталом, %																									
ВВП	3,1	4,8	3,8	1,3		-1,2	-11,2	-3,5	-0,5		-2,2	7,5	3,6	5,8		6,7	6,7	2,8	1,0		2,1	3,3	4,4	5,6	
Споживання	4,3	6,3	5,9	4,6		4,6	-8,5	0,3	5,0		3,9	14,5	3,9	5,8		6,1	7,7	6,9	2,9		2,0	2,7	5,0	7,7	
Приватне**	10,1	11,8	8,7	9,4		7,5	-9,6	1,1	5,1		4,1	17,5	4,5	7,2		7,4	9,8	7,8	2,2		1,2	2,4	5,4	9,3	
Державне	-17,4	-13,9	-7,5	-14,7		-10,3	-3,2	-4,2	4,1		3,2	0,9	0,1	-1,5		-1,4	-2,8	1,4	6,8		6,9	5,0	1,9	-1,3	
Інвестиції	13,5	4,1	10,5	16,7		-21,0	-23,0	-25,1	-26,5		-7,8	5,9	9,9	14,7		20,0	6,0	6,3	8,4		9,9	10,7	8,8	5,2	
Експорт	7,2	4,4	13,4	3,7		0,9	-9,1	-5,0	-9,2		-17,4	0,5	1,6	27,2		31,6	14,6	-2,7	-21,4		-13,1	-3,4	7,7	21,6	
Імпорт	6,2	9,4	6,8	1,9		-3,4	-22,6	-9,8	-4,0		3,7	17,0	12,2	20,4		15,4	6,8	9,4	-1,5		1,7	14,3	1,6	8,8	
Зміна порівняно з відповідним періодом з початку року, %																									
ВВП	3,1	4,0	4,2	3,2	3,2	-1,2	-6,5	-7,0	-4,0	-4,0	-2,2	2,7	3,1	3,8	3,8	6,7	6,7	5,2	4,0	4,0	2,1	2,7	3,4	4,0	4,0
Споживання	4,3	5,3	6,1	5,3	5,3	4,6	-2,2	-3,9	0,5	0,5	3,9	9,1	7,2	6,8	6,8	6,1	7,0	6,9	5,7	5,7	2,0	2,4	3,3	4,6	4,6
Приватне**	10,1	11,0	10,1	9,9	9,9	7,5	-1,3	-4,0	1,2	1,2	4,1	10,4	8,3	8,0	8,0	7,4	8,6	8,3	6,5	6,5	1,2	1,8	3,1	4,9	4,9
Державне	-17,4	-15,6	-11,0	-13,6	-13,6	-10,3	-6,5	-3,7	-2,9	-2,9	3,2	1,9	1,3	0,5	0,5	-1,4	-2,1	-1,0	1,4	1,4	6,9	5,9	4,6	2,7	2,7
Інвестиції	13,5	8,2	7,5	11,7	11,7	-21,0	-22,1	-24,1	-24,4	-24,4	-7,8	-0,4	3,5	7,5	7,5	20,0	12,0	9,7	9,2	9,2	9,9	10,3	9,7	8,0	8,0
Експорт	7,2	5,8	9,2	7,3	7,3	0,9	-4,1	-6,8	-5,6	-5,6	-17,4	-8,9	-5,0	2,7	2,7	31,6	22,7	12,5	2,5	2,5	-13,1	-8,4	-2,8	2,7	2,7
Імпорт	6,2	7,8	7,9	5,7	5,7	-3,4	-13,0	-15,5	-9,5	-9,5	3,7	9,6	10,6	13,6	13,6	15,4	11,3	10,5	6,6	6,6	1,7	7,4	5,2	6,2	6,2

* починаючи з II кв. 2021 року - прогнозні показники згідно з Інфляційним звітом НБУ (липень 2021)

**з урахуванням споживчих витрат некомерційних організацій, що обслуговують домашні господарства.

Додаток 4

Платіжний баланс (КПББ)*

(млн. дол. США)

Показники	2019					2020					2021					2022					2023				
	квартал				рік	квартал				рік	квартал				рік	квартал				рік	квартал				рік
	I	II	III	IV		I	II	III	IV		I	II	III	IV		I	II	III	IV		I	II	III	IV	
A. Рахунок поточних операцій	-573	-1 274	-3 731	1 454	-4 124	2 054	1 977	521	655	5 207	-1 045	1 187	-835	-35	-729	-273	-1 278	-2 341	-1 734	-5 625	-1 479	-2 739	-2 769	-2 094	-9 082
Баланс товарів	-2 245	-3 232	-4 455	-4 329	-14 261	-1 761	-585	-2 113	-2 414	-6 873	-1 862	-337	-2 033	-1 964	-6 197	-1 772	-3 589	-4 128	-3 853	-13 341	-3 144	-4 673	-4 899	-4 474	-17 190
експорт товарів	11 268	11 199	11 637	11 987	46 091	11 258	9 845	10 998	13 042	45 143	12 494	14 948	15 006	16 632	59 081	14 407	13 032	13 695	14 993	56 127	13 236	12 117	13 188	14 648	53 189
імпорт товарів	13 513	14 431	16 092	16 316	60 352	13 019	10 430	13 111	15 456	52 016	14 356	15 286	17 039	18 597	65 278	16 179	16 621	17 822	18 846	69 468	16 380	16 790	18 087	19 122	70 378
Баланс послуг	380	309	287	774	1 750	613	1 381	1 000	1 441	4 435	1 057	1 031	-153	438	2 373	742	518	75	200	1 536	881	348	294	235	1 758
надходження	3 838	4 331	4 685	4 611	17 465	4 010	3 370	3 857	4 272	15 509	3 803	4 076	4 266	4 564	16 709	4 302	4 515	4 815	4 690	18 321	4 615	4 826	5 217	5 009	19 667
виплати	3 458	4 022	4 398	3 837	15 715	3 397	1 989	2 857	2 831	11 074	2 746	3 045	4 419	4 126	14 336	3 560	3 996	4 740	4 489	16 786	3 734	4 478	4 923	4 774	17 910
Баланс первинних доходів	441	801	-447	1 129	1 924	2 279	233	604	433	3 549	-1 220	-508	201	292	-1 235	-275	729	494	653	1 601	-304	465	550	809	1 520
Баланс вторинних доходів	851	848	884	3 880	6 463	923	948	1 030	1 195	4 096	980	1 000	1 150	1 200	4 330	1 032	1 063	1 218	1 266	4 579	1 088	1 121	1 285	1 336	4 830
B. Рахунок операцій з капіталом	-11	7	39	3	38	5	3	4	-15	-3	6	0	0	0	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C. Фінансовий рахунок	-913	-1 682	-5 146	-2 325	-10 066	2 198	639	2 217	-1 840	3 214	-78	33	76	-1 164	-1 133	-1 048	-2 135	-2 250	-1 735	-7 168	-3 843	-2 291	-3 378	-2 329	-11 842
Прямі інвестиції (сальдо)	-942	-1 375	-1 975	-920	-5 212	1 560	-1 252	97	-288	117	-1 460	-600	-1 040	-1 200	-4 300	-1 250	-1 250	-1 250	-1 250	-5 000	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500	-6 000
Портфельні інвестиції (сальдо)	-188	-1 151	-2 394	-1 401	-5 134	-1 765	1 906	898	-210	829	-347	-1 251	1 174	-1 300	-1 724	-100	-200	-787	-500	-1 587	-2 700	-500	-1 545	-500	-5 245
Інші інвестиції (сальдо)	609	508	-153	510	1 474	2 706	68	1 160	-1 265	2 669	1 937	1 884	-58	1 336	5 099	302	-685	-213	15	-581	357	-291	-333	-329	-597
Інші інвестиції: активи	1 121	1 557	940	2 297	5 915	2 234	1 278	1 653	1 110	6 275	1 744	2 500	488	1 669	6 401	1 650	550	350	450	3 000	550	150	200	200	1 100
Центральний банк та сектор державного уп	0	-4	1	-4	-7	5	-9	-8	-3	-15	5	0	0	0	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Банки	157	1 377	666	1 568	3 768	1 308	-312	835	-1 012	819	564	1 100	88	662	2 414	650	350	150	150	1 300	150	150	150	150	600
Інші сектори	964	184	273	733	2 154	921	1 599	826	2 125	5 471	1 175	1 400	400	1 007	3 982	1 000	200	200	300	1 700	400	0	50	50	500
у т. ч. готівкова валюта поза банками	281	647	834	840	2 602	836	1 422	933	1 537	4 728	949	600	400	1 007	2 956	1 000	200	200	300	1 700	400	0	50	50	500
Інші інвестиції: пасиви	512	1 049	1 093	1 787	4 441	-472	1 210	493	2 375	3 606	-193	616	546	333	1 302	1 348	1 235	563	435	3 581	193	441	533	529	1 697
Центральний банк																									
Сектор державного управління	602	35	-83	483	1 037	-246	594	-396	1 557	1 509	-456	263	-188	-376	-757	737	717	-247	-318	889	-266	-344	-286	-338	-1 233
Банки	-337	280	-109	-157	-323	-211	187	-101	-39	-164	64	-111	-100	-30	-177	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Інші сектори	247	734	1 285	1 461	3 727	-15	429	990	857	2 261	199	464	834	739	2 236	611	518	810	753	2 692	459	785	819	867	2 930
Помилки та упуцнення	392	-336	624	514	1 194	303	83	267	77	730	208	0	0	0	208	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D. Зведений баланс (= A + B - C)	329	415	1 454	3 782	5 980	-139	1 341	-1 692	2 480	1 990	-961	1 153	-911	1 129	410	775	856	-91	2	1 543	2 364	-448	609	235	2 760
Фінансування	-329	-415	-1 454	-3 782	-5 980	139	-1 341	1 692	-2 480	-1 990	961	-1 153	911	-1 129	-410	-775	-856	91	-2	-1 543	-2 364	448	-609	-235	-2 760
Резервні активи	-190	-99	889	3 782	4 382	-684	3 419	-2 248	2 480	2 967	-1 611	1 153	1 161	1 755	2 458	805	590	-917	-264	215	1 538	-714	-484	-298	42
Отримання кредиту МВФ (НБУ)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Погашення кредиту МВФ (НБУ)	-180	-179	-235	0	-594	-545	0	-556	226	-875	-650	230	-420	-87	-927	-598	-266	-598	-266	-1 728	-598	-266	-598	-266	-1 728
Отримання кредиту МВФ (Уряд України)	0	0	0	0	0	0	2 078	0	0	2 078	0	0	2 720	713	3 433	856	0	0	0	856	0	0	0	0	0
Погашення кредиту МВФ (Уряд України)	-339	-335	-330	0	-1 004	0	0	0	-226	-226	0	-230	-228	0	-458	-228	0	-228	0	-456	-228	0	-495	-267	-990

* починаючи з III кв. 2021 року - прогнози показники згідно з Інфляційним звітом НБУ (липень 2021)

Бюджет сектору загального державного управління (за класифікацією МВФ)*

Показники						% ВВП				
	2019	2020	2021	2022	2023	2019	2020	2021	2022	2023
Доходи СЗДУ	1 563,3	1 671,0	1 855,0	2 030,2	2 172,2	39,3	39,8	37,3	37,0	36,2
<i>у т. ч. зі зведеного бюджету</i>	1 289,8	1 376,7	1 505,7	1 643,0	1 756,9	32,4	32,8	30,2	29,9	29,3
Податкові надходження	1 343,8	1 431,1	1 635,0	1 796,0	1 923,5	33,8	34,1	32,8	32,7	32,0
<i>у т. ч. зі зведеного бюджету</i>	1 070,3	1 136,7	1 285,7	1 408,9	1 508,2	26,9	27,1	25,8	25,7	25,1
Неподаткові надходження	212,9	234,4	214,0	225,2	239,7	5,4	5,6	4,3	4,1	4,0
<i>з них - надходження від НБУ</i>	64,9	42,7	24,4	15,0	14,0	1,6	1,0	0,5	0,3	0,2
Видатки СЗДУ	1 652,5	1 912,6	2 053,9	2 196,0	2 354,7	41,5	45,6	41,3	40,0	39,2
<i>у т. ч. зі зведеного бюджету (без кредитування)</i>	1 372,4	1 595,3	1 701,7	1 805,1	1 934,5	34,5	38,0	34,2	32,9	32,2
Поточні видатки	1 491,8	1 738,3	1 867,3	2 001,8	2 142,6	37,5	41,4	37,5	36,5	35,7
<i>з них - обслуговування боргу</i>	120,8	122,2	150,2	160,7	168,4	3,0	2,9	3,0	2,9	2,8
Капітальні видатки	156,0	169,0	182,5	191,2	209,2	3,9	4,0	3,7	3,5	3,5
Кредитування	4,8	5,3	4,0	3,0	3,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0
Загальний баланс СЗДУ	-89,2	-241,6	-198,9	-165,8	-182,6	-2,2	-5,8	-4,0	-3,0	-3,0
Баланс зведеного бюджету	-87,3	-223,9	-199,9	-165,1	-180,6	-2,2	-5,3	-4,0	-3,0	-3,0
Первинне сальдо	33,5	-101,7	-49,7	-4,4	-12,3	0,8	-2,4	-1,0	-0,1	-0,2
Фінансування НАК "Нафтогаз"	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Загальний баланс та фінансування НАК "Нафтогаз"	-89,2	-241,6	-198,9	-165,8	-182,6	-2,2	-5,8	-4,0	-3,0	-3,0
Рекапіталізація банків та інше фінансування**	0,0	6,8	80,0	34,5	36,9	0,0	0,2	1,6	0,6	0,6

* Починаючи з 2021 року - прогнозні показники згідно з Інфляційним звітом НБУ (липень 2021)

** на прогнозному періоді містить надання держгарантій

Монетарні показники*

Показники	2020					2021					2022					2023				
	квартал				рік	квартал				рік	квартал				рік	квартал				рік
	I	II	III	IV		I	II	III	IV		I	II	III	IV		I	II	III	IV	
На кінець періоду, млн. грн.																				
Чисті міжнародні резерви (за програмним курсом ТМ МВФ**)	377 709	408 086	368 215	423 492	423 492	395 565	423 493	402 418	429 343	429 343	449 187	471 654	469 619	470 657	470 657	526 998	517 669	532 419	539 201	539 201
Чисті внутрішні активи (за програмним курсом ТМ МВФ**)	104 138	124 566	199 665	172 494	172 494	213 113	221 526	264 013	273 455	273 455	264 779	253 040	263 927	287 811	287 811	240 942	257 647	248 646	269 755	269 755
Чистий внутрішній кредит	175 889	147 448	233 695	195 682	195 682	227 210	236 006	217 730	220 668	220 668	195 039	182 311	203 467	239 784	239 784	194 008	215 576	221 257	261 171	261 171
Чисті вимоги до центральних органів державного управління	242 733	203 005	299 737	266 528	266 528	272 252	284 843	270 471	285 151	285 151	245 987	233 030	228 431	273 877	273 877	215 160	239 378	238 054	276 504	276 504
Чисті вимоги до інших депозитних корпорацій	-68 014	-56 707	-67 212	-71 982	-71 982	-45 281	-49 022	-56 097	-88 027	-88 027	-78 801	-82 317	-59 851	-71 844	-71 844	-61 844	-67 262	-63 060	-64 343	-64 343
Грошова база (резервні кошти)	481 847	532 652	567 880	595 986	595 986	608 678	645 019	666 431	702 798	702 798	713 966	724 695	733 547	758 468	758 468	767 940	775 316	781 065	808 956	808 956
Готівкові кошти в обігу поза банками (М0)	389 290	448 587	475 286	516 085	516 085	512 788	541 495	565 529	599 632	599 632	606 816	617 030	622 135	647 681	647 681	654 137	660 017	663 934	689 895	689 895
Резервні кошти банків та інші кошти	92 557	84 065	92 594	79 901	79 901	95 891	103 524	100 902	103 166	103 166	107 150	107 664	111 412	110 787	110 787	113 803	115 300	117 131	119 062	119 062
Готівкові кошти в касі банків	34 934	37 703	40 508	42 395	42 395	41 019	43 655	45 602	46 482	46 482	50 104	49 436	51 371	49 226	49 226	51 054	50 961	51 096	51 606	51 606
Інші кошти (у т.ч. кореспондентські рахунки)	57 623	46 362	52 086	37 507	37 507	54 872	59 869	55 300	56 684	56 684	57 045	58 228	60 042	61 561	61 561	62 750	64 338	66 035	67 456	67 456
Грошовий агрегат МЗ	1 517 118	1 610 504	1 722 082	1 850 007	1 850 014	1 852 435	1 912 330	1 983 520	2 104 748	2 104 748	2 124 990	2 176 078	2 217 011	2 333 137	2 333 137	2 406 994	2 428 097	2 472 739	2 602 348	2 602 348
Готівкові кошти в обігу поза банками (М0)	389 290	448 587	475 286	516 085	516 085	512 788	541 495	565 529	599 632	599 632	606 816	617 030	622 135	647 681	647 681	654 137	660 017	663 934	689 895	689 895
Депозити, що включаються в грошовий агрегат МЗ у національній валюті	1 124 707	1 159 250	1 244 030	1 331 279	1 331 285	1 337 078	1 368 307	1 415 491	1 502 661	1 502 661	1 515 763	1 556 665	1 592 530	1 683 137	1 683 137	1 750 572	1 765 823	1 806 546	1 910 229	1 910 229
в іноземній валюті	490 778	461 883	500 349	494 370	494 370	500 905	488 939	518 881	517 888	517 888	533 269	533 886	560 123	565 738	565 738	590 290	589 070	614 877	619 115	619 115
Цінні папери, крім акцій, що включаються до МЗ	3 121	2 666	2 766	2 644	2 644	2 570	2 528	2 500	2 455	2 455	2 411	2 383	2 347	2 319	2 319	2 285	2 258	2 258	2 225	2 225
Швидкість обертання (на кінець року)					2,3					2,4					2,4					2,3
Мультиплікатор	3,1	3,0	3,0	3,1	3,1	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,1	3,1	3,1	3,1	3,2	3,2	3,2
Зміни з початку року, %																				
Грошова база (резервні кошти)	0,9	11,6	18,9	24,8	24,8	2,1	8,2	11,8	17,9	17,9	1,6	3,1	4,4	7,9	7,9	1,2	2,2	3,0	6,7	6,7
Готівкові кошти в обігу поза банками (М0)	1,3	16,7	23,7	34,3	34,3	-0,6	4,9	9,6	16,2	16,2	1,2	2,9	3,8	8,0	8,0	1,0	1,9	2,5	6,5	6,5
Грошовий агрегат МЗ	5,5	12,0	19,7	28,6	28,6	0,1	3,4	7,2	13,8	13,8	1,0	3,4	5,3	10,9	10,9	3,2	4,1	6,0	11,5	11,5
Зміна до відповідного періоду попереднього року, %																				
Грошова база (резервні кошти)	13,7	19,7	28,8	24,8	24,8	26,3	21,1	17,4	17,9	17,9	17,3	12,4	10,1	7,9	7,9	7,6	7,0	6,5	6,7	6,7
Готівкові кошти в обігу поза банками (М0)	13,3	24,9	32,6	34,3	34,3	31,7	20,7	19,0	16,2	16,2	18,3	13,9	10,0	8,0	8,0	7,8	7,0	6,7	6,5	6,5
Грошовий агрегат МЗ	21,1	24,9	31,9	28,6	28,6	22,1	18,7	15,2	13,8	13,8	14,7	13,8	11,8	10,9	10,9	13,3	11,6	11,5	11,5	11,5
Зміна до відповідного періоду попереднього року, %																				
Реальний ефективний обмінний курс гривні	-	-	-	-	-1,4	-	-	-	-	1,2	-	-	-	-	6,6	-	-	-	-	1,4
Номинальний ефективний обмінний курс гривні	-	-	-	-	-1,4	-	-	-	-	-3,9	-	-	-	-	2,4	-	-	-	-	-1,3
* починаючи з III кв. 2021 року - прогнозні показники згідно з Інфляційним звітом НБУ (липень 2021)																				
** Прогноз за курсом програми SBA від червня 2020 року.																				

Додаток 7

Прогнози динаміки монетарних показників і основних макропоказників економічного та соціального розвитку України на наступний рік та середньострокову перспективу (до 5 років)

Показники	2021		2022		2023	
	Уряду України *	Нац. Банку**	Уряду України *	Нац. Банку**	Уряду України *	Нац. Банку**
Інфляція (індекс споживчих цін):						
грудень до грудня попереднього року, у відсотках	8,9	9,6	6,2	5,0	5,3	5,0
у середньому до попереднього року, у відсотках	-	9,4	7,2	6,6	6,0	4,9
Інфляція (індекс цін виробників промислової продукції, грудень до грудня попереднього року), у відсотках	17,0	27,5	7,8	5,0	6,2	5,0
Валовий внутрішній продукт:						
номінальний, млрд. гривень	4809	4975	5369	5485	5994	6000
реальний, у відсотках до попереднього року	4,1	3,8	3,8	4,0	4,7	4,0
Сальдо торговельного балансу, млн. доларів США	-6244	-3824	-8595	-11805	-10623	-15432
Експорт товарів і послуг:						
млн. доларів США	65983	75790	70286	74449	75686	72856
у відсотках до попереднього року	8,8	25,0	6,5	-1,8	7,7	-2,1
Імпорт товарів і послуг:						
млн. доларів США	72227	79614	78881	86254	86309	88288
у відсотках до попереднього року	15,6	26,2	9,2	8,3	9,4	2,4
Міжнародні резерви, млрд. доларів США	-	31,3	-	31,6	-	31,7
Приріст грошової бази (резервних коштів), у відсотках	-	17,9	-	7,9	-	6,7
Приріст грошового агрегату МЗ, у відсотках	-	13,8	-	10,9	-	11,5
Прибуток прибуткових підприємств, млрд. гривень	-	-	1199,4	-	1381,5	-
Фонд оплати праці найманих працівників і грошового забезпечення військовослужбовців, млрд. гривень	-	-	1606	-	1814	-
Середньомісячна заробітна плата працівників, бруто:						
номінальна, у гривнях	-	13771	15258	15261	17159	16539
приріст, скоригований на індекс споживчих цін, у відсотках до попереднього року	-	8,7	4,4	3,9	6,1	3,4
Кількість зайнятих економічною діяльністю у віці 15 – 70 років, млн. Осіб	-	-	16,5	-	16,8	-
Рівень безробіття населення у віці 15 – 70 років за методологією МОТ, у відсотках до економічно активного населення відповідного віку	9,2	9,1	8,5	8,5	8,0	8,5
Приріст продуктивності праці, у відсотках до попереднього року	-	-	1,7	-	2,3	-

* оновлена оцінка 2021 - згідно з Бюджетною декларацією на 2022 – 2024 роки, схваленою КМУ 31.05.2021;

з 2022 - згідно з "Прогнозом економічного і соціального розвитку України на 2022 – 2024 роки", схваленим Постановою КМУ №586 від 31.05.2021

** - Інфляційний звіт (липень 2021)